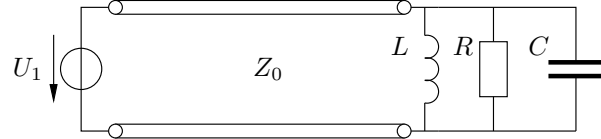

Név: JAVÍTÓ	Nagypélda:	JEGY
NEPTUN:	Kis példák:	
Aláírás:	Összpont:	
Gyakorlat vezető:	Gyakorlat napja:	

Csak **EGÉSZ PONTSZÁM** adható (a kis példákra is)!

Nagypélda – Σ 10 pont (A megoldást külön lapra kérjük!)

A $Z_0 = 75 \Omega$ hullámimpedanciájú, $h = 2$ km hosszú, ideális, légszigetelésű távvezeték állandó U_1 amplitúdójú, de változtatható ω körfrekvenciájú szinuszos feszültségforrás táplálja. $L = 0,5$ mH, $C = 2$ nF, $R = Z_0$.

a. Mely $\omega = \omega_0$ értéknél állandó a feszültségamplitúdó a vezeték mentén? (2 pont)

$$\text{Nincs visszavert hullám, ha } Z_2 = Z_0, \text{ azaz } \omega_0 L = \frac{1}{\omega_0 C} \quad (1 \text{ p.})$$

$$\omega_0 = \frac{1}{\sqrt{LC}} = 10^6 \text{ s}^{-1} \quad (1 \text{ p.})$$

b. Adja meg reflexiós tényezőt a távvezeték lezárásán, ha $\omega = 5 \cdot 10^6 \text{ s}^{-1}$! (4 pont)

$$Z_2 = \left(\frac{1}{R} + j\omega C - j\frac{1}{\omega L} \right)^{-1} = (49,39 - j35,56) \Omega = 60,87 e^{-j0,624} \Omega \quad (2 \text{ p.})$$

$$r_2 = \frac{Z_2 - Z_0}{Z_2 + Z_0} = -0,1147 - j0,3187 = 0,3387 e^{-j1,916} \quad (2 \text{ p.})$$

c. Szeretnénk meghatározni a maximális feszültségamplitúdót a távvezeték mentén a fenti $\omega = 5 \cdot 10^6 \text{ s}^{-1}$ esetén. Írja fel az erre alkalmas egyenleteket és vázolja a megoldás lépéseit! (Nem várunk numerikus eredményt.) (4 pont)

$$U_1 = |U_0^+ + U_0^-| = |U_0^+| |1 + r_2 e^{-j2\beta h}| \implies |U_0^+| \quad (2 \text{ p.})$$

$$\beta = \frac{\omega}{c} \quad (1 \text{ p.})$$

$$U_{\max} = |U_0^+| (1 + |r_2|) \quad (1 \text{ p.})$$

Kis példák – 5 × 2 pont (Kérjük, hogy a választ a feladatlagra írja!)

- Definiálja az állóhullámarányt ideális távvezetéken egy mondatban!
A vezetéken fellépő maximális és minimális feszültségamplitúdók hányadosa.
- Melyik az a legkisebb frekvencia, amelyen rezonancia léphet fel egy mindkét végén nyitott, $h = 5$ km hosszú, légszigetelésű távvezetéken?
 $f_1 = 30$ kHz
- Vezetőben terjedő síkhullám terjedési együtthatójának abszolútértéke $|\gamma| = 5 \text{ mm}^{-1}$.
Adja meg a behatolási mélységet!
 $\delta = 0,2828$ mm
- Levegőben terjedő, λ hullámhosszú síkhullám merőlegesen esik egy ideális vezető fémsíkra. A fémsíktól $d = \lambda/8$ távolságban a Poynting-vektornak a lemez síkjára merőleges irányú rendezője $S(t) = 120 \sin(\Omega t) \text{ VA/m}^2$. Adja meg a mágneses térerősség amplitúdóját a fémsíkon!
 $H = 1,128 \text{ A/m}$
- Egy levegőben álló Hertz-dipólus $P = 5 \text{ kW}$ teljesítményt sugároz ki. Adja meg az elektromos térerősség maximális amplitúdóját a dipólus távolterében, $r = 2$ km távolságban! ($D = 1,5$)

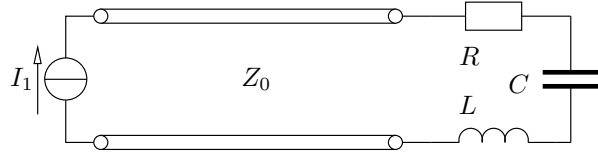
$$E_{\max} = 0,335 \text{ V/m}$$

Pontszám	Osztályzat
0 - 9	elégtelen (1)
10 - 13	elégséges (2)
14 - 15	közepes (3)
16 - 17	jó (4)
18 - 20	jeles (5)

Név: JAVÍTÓ	Nagypélda:	JEGY
NEPTUN:	Kis példák:	
Alíráás:	Összpont:	
Gyakorlatvezető:	Gyakorlat napja:	

Csak **EGÉSZ PONTSZÁM** adható (a kis példákra is)!

Nagypélda – Σ 10 pont (A megoldást külön lapra kérjük!)

A $Z_0 = 50 \Omega$ hullámimpedanciájú, $h = 5$ km hosszú, ideális, légszigetelésű távvezeték-et állandó I_1 amplitúdójú, de változtatható ω körfrekvenciájú szinuszos áramforrás táplálja. $L = 1$ mH, $C = 4$ nF, $R = Z_0$.

a. Mely $\omega = \omega_0$ értéknél állandó az áramamplitúdó a vezeték mentén? (2 pont)

Nincs visszavert hullám, ha $Z_2 = Z_0$, azaz $\omega_0 L = \frac{1}{\omega_0 C}$ (1 p.)

$$\omega_0 = \frac{1}{\sqrt{LC}} = 5 \cdot 10^5 \text{ s}^{-1} \quad (1 \text{ p.})$$

b. Adja meg reflexió tényezőt a távvezeték lezárásán, ha $\omega = 6 \cdot 10^5 \text{ s}^{-1}$! (4 pont)

$$Z_2 = R + j\omega L - j\frac{1}{\omega C} = (50 + j183,3) \Omega = 190,0 e^{j1,305} \quad (2 \text{ p.})$$

$$r_2 = \frac{Z_2 - Z_0}{Z_2 + Z_0} = 0,7707 + j0,4204 = 0,8779 e^{j0,499} \quad (2 \text{ p.})$$

c. Szeretnénk meghatározni a maximális áramamplitúdót a távvezeték mentén a fenti $\omega = 6 \cdot 10^5 \text{ s}^{-1}$ esetén. Írja fel az erre alkalmas egyenleteket és vázolja a megoldás lépéseit! (Nem várunk numerikus eredményt.) (4 pont)

$$I_1 = |I_0^+ + I_0^-| = |I_0^+| |1 - r_2 e^{-j2\beta h}| \implies |I_0^+| \quad (2 \text{ p.})$$

$$\beta = \frac{\omega}{c} \quad (1 \text{ p.})$$

$$I_{\max} = |I_0^+| (1 + |r_2|) \quad (1 \text{ p.})$$

Kis példák – 5×2 pont (Kérjük, hogy a választ a feladatlapra írja!)

1. Írja fel a távíró-egyenleteket ideális távvezetékre az időtartományban!

$$\frac{\partial u(x, t)}{\partial x} = -L' \frac{\partial i(x, t)}{\partial t}, \quad \frac{\partial i(x, t)}{\partial x} = -C' \frac{\partial u(x, t)}{\partial t}$$

2. Adja meg egy mindkét végén rövidre zárt, $h = 3$ km hosszú, légszigetelésű távvezeték két egymást követő rezonancia frekvenciájának különbségét!

$$\Delta f = 50 \text{ kHz}$$

3. Vezetőben terjedő síkhullám amplitúdója a terjedési irány mentén minden 3 mm-en a felére csökken. Adja meg a behatolási mélységet!

$$\delta = 4,328 \text{ mm}$$

4. Levegőben terjedő, $\lambda = 5$ m hullámhosszú síkhullám merőlegesen esik egy ideális vezető fémsíkra. A fémsíkon a mágneses térerősség amplitúdója $0,4$ A/m. Milyen messze van a lemeztől a legközelebbi olyan sík, amelyen az elektromos térerősség amplitúdója 100 V/m?

$$d = 0,577 \text{ m}$$

5. Egy levegőben álló Hertz-dipólus $P = 2$ kW teljesítményt sugároz ki. Adja meg a mágneses térerősség maximális amplitúdóját a dipólus távolterében, $r = 1$ km távolságban! ($D = 1,5$)

$$H_{\max} = 1,125 \text{ mA/m}$$

Pontszám	Osztályzat
0 - 9	elégtelen (1)
10 - 13	elégséges (2)
14 - 15	közepes (3)
16 - 17	jó (4)
18 - 20	jeles (5)